

ZOMBOR és VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MEGYEI KOZLÓNY.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden (félvén) és csütörtökön.

Szerkesztővel értekezhetni: naponta délelőtt 11 órától 12-ig.

Hirdetési lapok számára felvételnek: B u d a p e s t e n , L a n g L i n o t , G i z e l l a - t e r 3. sz. — H a a s e n s t e i n & V o g l e r , D o r o t t y a - u t c a 11. sz. — G o l d b e r g e r A. V. V á c s i - u t c a .
Külföldön: B e c s b e n , M e s s e R u d o l f I. S o l l e r s t a t t e N r. 2. — H a a s e n s t e i n & V o g l e r I. W a l l i s c h e s s e N r. 10. — D a u b e G. L. és t á r s a I. W o l z e l l e N r. 12. — O p p e l k i A. I. S t u b e n b a e t l N r. 2.
D u k e s M i k s a I. R i e m e r g a s s e N r. 12. — S t e r n M ö r i t z I. W o l z e l l e N r. 25. — R o t t e r és t á r s a I. R i e m e r g a s s e N r. 13. — D a n n e b e r g I. H. C z e r n i n p l a t z N r. 6.
H a m b u r g b a n , H a a s e n s t e i n & V o g l e r . — F r a n k f u r t b a n a M. D a u b e G. L. és t á r s a .

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
hállyan háshoz hozzá.
Egész évre . . . 8 frt.
Fél évre . . . 4
Negyed évre . . . 2
Kiadó hivatal:
Nadasch, Muzsik és Partics
kontyó- és könyvkereskedés
a városházépületben, hová
az előfizetések és hirdeté-
sek küldendők.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 9 frt — kr.
Fél évre . . . 4 — 50
Negyed évre . . . 2 — 25
Szerkesztési iroda:
Sólet-utca 3 csendes-utca
sarkán, Holendner-féle ház-
ban, hová minden a lap szel-
lemi részét illető közlemény
küldendő.
Helyesbítésért nem
fogadjátok el. Kéziratok
nem adatkak vissza.

A közgazdasági előadókról.

A múlt évi törvényhozás a közgazdaság országos emelésére egy igen bölcs törvényt hozott az 1882. XX. törvénycikkben. Nevezetesen, hogy egy vidék közgazdasági érdekei egy kormányfő, mint a törvényhatóságok minél jobban érvenyei jussanak, közgazdasági előadókat rendelt az ország minden vidékére. Ezen közgazdasági előadók a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által nevezetve ki, a miniszternek a törvényhatóságban szakközvet, a közigazgatási bizottságnak rendes szavazattal bíró tagja, s feladatát képei általában a közgazdasági érdekeknek képviselve. Hogy közönségünk saját előnyére és tájékozására ez új intézménnyel megismerkedhessék, azt hisszük jó szolgálatot teszünk, ha a közgazdasági előadók hatáskörével e helyt megismertetjük.

Utasítás a közgazdasági előadók számára.

Az 1882. évi XX. t.-cikk értelmében a közigazgatási bizottságban ezúttal „közgazdasági előadók”, mint a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak a törvényhatóságban lévő szakközvet, fognak működni.

A közgazdasági előadók feladata lesz tehát a közgazdasági ügyeknek és általában a közgazdasági érdekeknek képviselve; mielőnként következik, hogy azoknak a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriummal folytonosan érintkezésben kell állniuk, hogy a közgazdaság terén előforduló minden nevezetesebb mozzanatról tájékoztatva legyenek és az említett miniszteriumnak érdeket az általa nyilvánított irányelveknek megfelelően képviselhesek.

E célból a közgazdasági előadók, a miniszterium szaklapja, a „Közgazdasági Értesítő” és mindazon leiratok és körrendeletek, melyek őket általukban érdeklik, hivatalból megküldetnek.

A közgazdasági előadók nem rendes tisztviselők, hanem a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak a törvényhatóságban lévő bizalmi férfiak, akik tehát mint ilyenek, rendes bürokratikus ügykört nem latnak el, hanem az említett miniszterium ügykörebe vágnak — minden fontosabb szakkérdésben jelentést tesznek.

Hogy pedig a működési körükül kijelölt közigazgatási bizottságban előforduló minden esemenyről tudomással bírjanak, első feladatát képei a közgazdasági előadók, a közigazgatási bizottság ülésében való rövid jelentéseiket.

Az új elöládot általánosan kivül, a közgaz-

dasági előadók részletes kötelezettsége a következőkre terjed ki:

1. A mezőgazdasági- és ezzel kapcsolatos egyéb ügyeket illetőleg, a közgazdasági előadó figyelemmel kíséri a gazdasági állapotot és annak hiányait; orvoslása iránt pedig esetleg konkrét javaslatokat tesz.

A gazdaság előmozdítására célzó törvények és rendeletek pontos végrehajtását figyelemmel kíséri és az e részben tapasztalt mulasztásokról jelentést tesz.

Ellenőrző a miniszteriumok a törvényhatóság területén működő közeget, nevezetesen a vándortartókat, kulturműnőket, állandó gazdasági tudósítókat, phylloxera-biztosokat.

A közgazdasági előadó a gazdasági egyesületek működését kiváló figyelemmel kíséri. Ellenőrző az adott segélyek helyes, esetleg előirt felhasználását.

Ezen feladatának kivételézőjából az egyetleknek adott segélyekről tudomást nyer; ezek iránt esetleg véleménye előzetesen kikérteik.

A segélyezett egyleti titkárnak működését kiváló figyelemmel kíséri.

A gazd. egyesületek által rendezett és segélyezett kiállításokon, versenyeken, díjazásokon, csak a miniszterium külön nem intézkedik, mint a miniszterium megbízotta, a bírálathoz részt vesz.

A működési területén fennálló állami és segélyezett földművelési és ipari szakközpontok működésükben ellenőrző és ez okból azokat bármikor meglátogathatja.

A vándortartók, működésére felügyel és különösen a fölött örökdi, hogy azok a közönség, illetőleg a kisgazdák értelmi fokának megfelelőleg oktassanak.

A közgazdasági előadó a gazdalkodókat a talajjavítások előnyére, a kulturműnői intézmény üdvs voltára figyelemmel és lehetőleg oda hat, hogy ezen előnyök minél szélesebb körben felismertve, talajjavítási tansulatok és szövetkezetek, alakuljanak.

A kulturműnőket működésükben támogatja és tevékenységüket figyelemmel kíséri és az általuk a törvényhatóságok benyújtott tervek tárgyalását és gyors és kedvező elintézését erélyesen előmozdítja.

Figyelemmel kíséri a tejgazdaság hiányait, tejgazdasági szövetkezetek létesítésére hat és a takarmánytermelés előmozdítására alkalmas intézkedéseket keresztülvinni ügyeszkik.

Boraszati, pinze és szüretelő egyetlek és szövetkezetek alakítását előmozdítja, a feltűnő borhamisításokról a miniszteriumot, vagy az illető törvényhatóságot közeget értesíti és lehetőleg oda törekedik, hogy helyrendőri szabályok alkottassanak.

A törvényhatóság területén kedvező viszonyokra találó kereskedelmi növények termelésének előmozdítása irányítja ügyeket, a létesített idevágó intéz-

nyeket, okszéri kenderátzatokat, lenkésztítő intézeteket figyelemmel kíséri.

A selymeszet érdekében tett intézkedéseket támogatja.

A törvényhatóság területén lévő vizek halállományának fenntartása érdekében, felügyel arra, hogy a tiltott időben és módon való halászat megakadályoztassék és a vadászati ügyet olyformán kíséri figyelemmel, hogy a közgazdasági tekintetből netán szükségeseznek mutatózó intézkedések iránt javaslatokat tesz.

A köz égi faiskolák, ültetvények, fasorok kezelését figyelemmel kíséri és az e részbeni mulasztások orvoslását eszközöli.

2. Az állattenyésztés (szarvasmarha, juh, sertés), illetőleg feladatát képei, odahatni, hogy az ökszerű tenyésztes előmozdítását biztosító, törvényhatósági szabályrendeletek alkottassanak, és hogy a tenyészésnek nem alkalmas apaállatok a tenyészésből kizárassanak.

Felügyel arra, hogy csak a tenyészkerület jellegének és az ottani helyi viszonyoknak megfelelő fajta állatok terjesztessenek.

A miniszterium által, gazdasági egyesületek, vagy törvényhatóságok közvetítésével tenyészanyagoknak kedvezményes feltételek mellett való átengedésénél, a miniszteriumot a részösülők vagyoni és gazdasági viszonyai iránt tájékoztatja; mi végből az erre vonatkozó és neki kiadott feltevések és kérények iránt véleményét ad.

3. Az állategészségügyet illetőleg, a közgazdasági előadók feladatát képei az 1874. évi XX. törvénycikkben megkülönbözt az ezt módosító 1880. évi XXVI. törvénycikk, torábbi az állati járványok ügyében 1859. évben kibocsátott és jelenleg is érvényben lévő 32.592. számú szabályrendelet intézkedéseinek pontos és szigorú végrehajtását ellenőrzni és felügyelni arra, hogy a mulasztást vagy kihágást követőket a törvény értelmében megfenyíttessenek.

4. Az ipari ügyeket illetőleg, a közgazdasági előadók az 1872. VIII. törvénycikkben foglalt ipartörvény alapján megbirálódnak iparügyi kihágásoknak a harmadikokban eljáró közigazgatási bizottságban való előadását, a közigazgatási bizottság megbízása folytán elvállalhatják.

A közgazdasági előadó feladatát képei a kereskedelmi- és iparkamarák és ipar egyesületek hozzájárulásával a működési területén előnyvel meghonosító gyári-, kézmű- és házi vagy népiipari értékeltséget felkelteni és azoknak az egyes közegek, testületek és magánosok által nyújtandó anyagi gyámoltásának biztosítására közreműködni.

Feladatát képei továbbá a működési területén összeközlendő és nyilvános pályázattal összekötött szállításioknál közbenjárni arra növe, hogy a hazai ipar ér-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Csöndes este. . .

Csöndes este, kállyhám tüze mellett,
Pipaszónát kedvem abba telet,
Hogy a lelken messze-messze szálla,
Ábrándoknak tündér-világába . . .
Szégyenszemre bevallom, hogy ottan
Hej! é! feleségről álmodoztam.

Nem ám miántha már feleség kéne,
Azt se tudnam, mit csinálnak vele?
A világ be szak is, b! is lenne:
Ketten csak úgy lézenghetnék benne.
Milyen legyen? arra volt még gondom,
Hogyha egyszer meg kell házasodnom.

Sugár termő, szép, barna lányka,
Épkező, tükös mosolygása,
Sófét, mely nézese szemre legyen,
Csupa érze, vágy tekintetében.
Kehleben egy nemes, tiszta lélek,
A mit beszél, csupa edes enek!

Megszerelem, tegyük, é! én engem,
Segt majd t! — én is csak egy sejttem.
Meg nem valljuk azt a világról se;
Szív a szívet magától megértte.
Ennek aztan öröm-, s b!ja leszen,
Mikéint írva vagyon sok regényben.

Végül aztán a pap összeházasít
Kézüket, és lesznek egymásé,
A sok aidaát a mit a pap rank ad,
Lakodalmi czeremóniákat.
Alig-alig tudjuk vegyvární,
Kivülünk most unalmas akármí.

Vége lesz a lakodalmas napnak,
Elvégre is csak magunkra hagyának . . .
Olyan edes kínos tudatom van:
Fürodhetem oledésben, csökbán,
Ezerm már most, mindzet szabad nekem,
Mert ó az én edes feleségem.

Kállyhám tüze immost végsőt lobban,
Éleg is volt ábránd-világomban,
Közlemben által hazaspár:
Mezes hetukben is szívódnak már . . .
A szomszédban gyerek-sírás hallik:
Bizon szép ez, jo is . . . de csak — addig!
Amaranth.

Svajzci tapasztalatok.

Németül fordította: L. G.

I.

Emberek, a kik a magánosságot szeretik, nyár közepén egyáltalán ne utazzanak a Svajzba. Anyian utaznak vele és egymást háborgatják. Te egy kerty alpeli levegő kivonatol akarsz és egy vastag massachusettsi missi-patchouli illaltat borsozza; te a szűzrel négy szemközt akarsz beszélni és azt a fehér vaszonnal átorított Myherr kék knaster-gözzel elflytolozza. Másszáj egy hegyecsúra, a hol csak három halandó fér el . . . hatan állnak már lent. Szorítsd magad egy hegyzorosra, mely csak egyetlen egnynek nyujt helyet . . . már kettőt lelsz ott beszorulva és kettőle világnyelven kérnek fel: szorítsd ki onnan őket. Minden visszhang körül-bellől őt nyelven beszél, és ha utaltan vadonban (természetesen művészet által lett alkotva) fíradtan egy szikladarabra ülsz, hirtelen alattad saját hymnusodat kezdj játszani.

Oh igen! az is idegen ország, mely Svajcz nevet visel, az egész világ hazája, a hol minden idegen otthon van. A hontalanok hazája; „Übi bene” országocska, a hol minden „libi” „pattiját” találja. Valóban vannak napok, melyben egyetlen egy benszülöttel nem találkozol. Bizonyára Chaux de Fondban nincs oly eszt, mert különben az a drezdai kedves gyermek, a ki egyszer szemközt ült velem a coupée-ban és jóvalól 11 éves iskolás-leány módjára vasszorgommal a Baedeckerből „előolvasott”, nem kiálthatott volna így fel: „Halló csak mama, mint mond ez a könyv: „La Chaux de Fond legtöbb lakosa órákészítéssel foglalkozik. Én istenem! mily

vad tájék is az, a hol még benszülöttek vannak!” Az egész Robinson-sziget tüközött vissza e nait megjegyezésben: „benszülöttek!” Hiszen azok, mint azt minden Robinson olvasója tudja, vad barna emberek, a kik mezeitlen szaladgálnak ides-tova és az ellenség sült húsvával élnek.

És csakugyan nincsen a Svajzban mulattatóbb, mint a nem svajzciakat meghívni. Minél kevesebb jártasság van valakinek az ugynevezett „Schweitzer Kunde”-ban, annál többet tanul az általános néptanból. A nemzetek ezen keresztutján önkénytelenül ethnographiá kell lenni . . .

A leggazdagabb anyagot természetesen az angolok és amerikaiak nyújtják. Az utolsó statisztikai kimutatások szerint meg mindig öt heted részét szolgáltatják a svajcot lelegető turistáknak. Egész szobatosan kiszámítottam, hogy Interlakben tavaly egy berlinre három kaliforniai és egy bécsire huszonhárom angol jött. Sáska rajok gyantán ropólnek a kontinensen át. Kopasz-szá rágcsálják a table d' hote-okat, úgy, hogy egyetlen saláta-level és egy vak mogoró sem marad hátra. Az egész világot étvágya, az ő étidejük körül irányul. A mit ők kóhögnek és prószkögnek, azt az egész földgömb világnyelvények tekintik. Mindegyik közülök egy születtek unakodó, és a száraz földön csak az ő öröklet segezőjait gyakorolja. Vilmos a hódító, Vilma a hódító! De mindent meg megbocsájtanak nekik, mert ők legjobban gondoskodnak a világ mulattatásáról. Sőt unalmasságukkal más unalmat ütik egyesül. Ok valóban egy egész világot magában foglaló korlátoltással vannak megáldva. Hiszen az régi — egész világ által ismert titok — hogy a szép, gazdag, művelt és szeretetreméltó angolok otthon maradnak, vagy csak hébe-korba utaznak, világtúrók csak a csunyák, vagyontalannak, műveletlenek és unalmasak. A kontinens az ő (takarékpénztárak, a hol még valamit megtakarítanak, ellenben az ő drága hazájukban adósságot kellene csinálniok. A Svajcz az a Gráczjuk, az ő Pensiopolisuk, a hová penzióba mennek.

deki kellő figyelemmel részesejének, és hogy a szállítandó tárgyak valóban a hazai ipar által állítottanak elő.

A közigazgatási eloadó figyelemmel kíséri az ipari szakiskolák, ipari tanműhelyek és más iparfejlesztési intézmények ügyeit; e végből ezen intézeteket meglátogatja és azok fejlődését észleli.

Uj, ilyenmü intézetek felállítását alkalmával pedig, megbízás folytán vagy önállólag, vagy a kijelölendő szak-közégek közbenjárása mellett tárgyalásokat folytat és javaslatokat tesz.

Egyáltalán feladata a közigazgatási eloadónak, a miniszteriumnak az ipar fejlesztése ügyében tett intézkedéseit támogatni és működési területének ipari érdekeit előmozdítani.

5. A kereskedelmi ügyeket illető feladata a közigazgatási eloadónak a vásári-, közlekedési- és mérték-hitelesítési ügyeknek éber figyelemmel kísérése; a kézi zálogkölcson-ügyletről szóló 1881. évi XIV. törvényzikk pontos végrehajtásának, nemkülönbön a kereskedelmi szakoktatás ellenőrzése.

6. A statisztikai szolgálat szempontjából a közigazgatási eloadó feladatát képezendi felügyelni arra, hogy a községek által közvetlenül gyűjtendő mezőgazdasági adatok, a tüzikaradatok, nagyobb vidéki empiriumokban a piaci árak adatai és végre az egyes hitfelekezeti felkészei eloadók feladatát képezendi felügyelni arra, hogy a közgazdasági bizottságoknak közigazgatási ügyekre vonatkozólag hozott és általuk szerelmenek vélt határozatok ellen az 1876. évi VI. t. cz. 22. §-a értelmében felelősséggel éljen.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlése.

— 1888. évi május 11-én. —

A közgyűlést elnököl főispán ur 9 1/2 órákor nyitotta meg közép számban megjelent tagok előtt s legott tárgyalás alá vétetett a f. é. ápril hó 17-én tartott első évnegyedes közgyűlésnek 3. számú határozatával kiküldött 19 tagu bizottságának a megyék háztartásáról szóló 1883. évi XV. t. cz. 16. §-a rendelkezéséhez képest alkotandó szabályrendeletre vonatkozó előterjesztése.

Ez volt a közgyűlés legfontosabb tárgya, mi is ezzel foglalkozunk — helyszűke s idő-kimérséghez képest — a legkimeritöbben.

Az előterjesztés három részből áll.

Első része foglalkozik a szolgabírói járások területének s székhelyének a megyebeli járásbíró-ságok székhelyeivel való összehangolását.

Eltérés az eddigi állapottól csupán az almási és topolyai járásoknál mutatkoznak. Nevezetesen Bajnok község a szabadkai kir. járásbíró-ság területéből kikapcsolatnak s az almási kir. járásbíró-ság területéhez csatoltatnak, továbbá Feketehegy, Szeghegy és Hegyes községek a zombori kir. törvényzék illetve kulai kir. járásbíró-ság területéből ki- és a szabadkai kir. törvényzék illetve a topolyai kir. járásbíró-ság területéhez csatoltatnak.

A mi Sándor községet illeti, tekintettel arra, hogy Szabadkához legközelebb fekszik, annak kir. törvényzéké s járásbíró-sága területén maradjon.

A II. rész a tisztai segéd s kezelő személyzet számának s illetményeinek megállapítására vonatkozik.

A szolgazemélyzet létszáma mindössze két pandurrul szaporították, egyik a bajai, másik az újvidéki szolgabíró-ságnál fog alkalmaztatni.

A központonban 20 írnök helyett 17 rendszerezítették s a három írnök helyett hat díjnök.

A tisztvölök létszáma megmarad, s az alispán utiatalánya 300 frtről 600 frtra emeltetik, valamint a fojgyozó s a két csakjaks járási szolgabíró kivételével 11 szolgabíró 200-ról 300 frtra emeltetik.

A szolgabíró segédek fizetése kivéve a titeli s szabályi szolgabíró-ságoknál alkalmazottakét 700-ról 800 frtra emeltetik.

A III. rész, mely egy megyei rendkívüli építkezési tartalékalap létesítését tárgyalja, e czéla a megye tulajdonát képezo azon o. é. 28875 frtről szóló államkölcöntvny s azok kamatait jelöli ki alapul, a mely a megyei épületek eladásából befolyt s a miniszterium rendeletéből eddig is ily czélokra fordítottat.

E jelentés mellett — mely terjedelmes s mindent kimeritön indokol, Ó- és Új-Sóóv község kérvénye, mely szerint az újvidéki szolgabírói járás területéhez kíván becsatolni, továbbá a jelenlegi 2-ik szolgabírói járáshoz tartozó községeknek s az ó- és új-szivaczi megyei biz. tagok, valamint az ottani pénzintézetek kétréndbeli folyamodványa — hogy a szolgabíró-ság Szivaczon maradjon, tárgyalás alá vétetett s a közgyűlés a kérvények elutasítása mellett a 19-es bizottság jelentését elfogadta s a belügyminiszteriumhoz folterjesztetni rendelte azzal, hogy a szervezési munkálatok megerősítése esetében Karavukova, R.-Militics, Philipova, Veprovác, Feketehegy, Szeghegy, Gákova, Kolluth, Krusevlya, Sztanisits, Lalits, Begecs és Glozsán községeknek részben katonai, részben honvédkerületi vagy mindkettőt tekintetben is szükségessé vált újabb beosztása iránt megejtendő tárgyalások megindítása végett intézkedjék. A m. kir. igazságügy-miniszterium fölkereték, hogy Bajnok községnek a szabadkai kir. járás területéből ki- s az almási kir. járás területéhez kapcsolattassanak valamint Feketehegy, Szeghegy és Hegyes községeknek a zombori kir. törvényzék és kulai kir. járás területéből ki- és a szabadkai kir. trvényzék s topolyai kir. járás területéhez kapcsolattassanak iránt intézkedjék.

Főispán ur előterjesztésére kimondatik, hogy a palánkai szolgabíró-ság székhelye Német-Palánka. Tárgyalattat a korcsmai zárórákra vonatkozó szabályrendelet.

Stelzer kiszácsi plébános ur kéri, miszerint vasárnaponként csak ejj 10 óráig tarthatassanak a mulatsók. Fojgyész ur informatiója után ez indítványtól eláll. Dr. Molnár azt óhajta, hogy a dalárdák ne függjenek a szolgabíróktól s hogy mulatság rendezésére ne tartozasson engedélyt kérni a szolgabírótól. Főispán válaszol reá, kifejtve, hogy ezen intézkedés annyival is inkább helyes, mivel ellenkezo esetben a dalárda örve alatt mások is engedély nélkül rendeznének tilos időben mulatságokat. Az indítvány szavazás útján eljettett.

Fölolvastatik a megyei lötenyésztesére alkotott szabályrendelet, mely változatlanul elfogadtatik.

Több kisebb jelentőségű új letárgyalása után, melyek közül fölemlitendők tartjuk, hogy a megyeház nagyteremének átalakítására illetőleg renoválására 5700 forint szavazott meg, továbbá a zombori magyar olvasókörnek a megyei szeretetházalából 6000 frt adatik kölcsönkép, — a főispán ur megköszönve a biz. tag urak szives közreműködését az ülést 11 1/4 órákor bezárták nyilvánítja.

A Bács-Bodrogh megyei történelmi-társulat alakuló közgyűlése.

Az oly rég megalakítani óhajtott történelmi-társulat alakuló közgyűlése f. hó 10-én délután 4 órákor folyt le a megyeház nagyteremében közép-számban megjelent tagok előtt. Ideiglenes elnök Schmausz Endre — megyénk tevékeny alispánja — lelkes szavakkal üdvözölte a jelenlévöket, kik ezáltal a megyeház nagyteremében oly dolgokról fogtak tanácskozni, a minök e falak közt mind e máig nem hangzottak. Hosszasan megdéljenzett beszéde után az alakuló közgyűlés első tárgya, az ideiglenes titkár jelentésére kíván áttérni.

Dr. Margalits Ede id. titkár felolvassa a jelentést, melyben a tört. társulat keletkezését ecselelte, föltüntetve a nevezetess mozzanatokat, de kihagyva a csekélyebb jelentőségűeket.

Ezután hosszas s mondhatni meddő vita keletkezett a fölött, hogy valóban történelmi társulatot alakítsunk-e vagy más nevű közmuvelödségi egyesületet. A vitában részt vettek: dr. Iványi István szabadkai tanár, dr. Molnár István Lajos, Várossy Tivadar, Rédey, Stelzer szikácsi plébános (ki elmenesse értekezett a törökokról) Mihályi megyei főügyész (a kérdést jogi szempontból elődöntve) Csopor Gyula, Müller Gyula, dr. Margalits Ede s végül az alispán. Leghatározottabb ellenes volt e társulat megalakításának Várossy Tivadar ur, a ki azon aggodalmának adott kifejezést, hogy e társulat munkások hiányában lesz kénytelen megszünni. Ezt csak azért tartjuk szükségesnek megjegyezni, hogy a későbbiekkel egybevetve valami tanúság derüljön ki abból.

A vitát berekesztve az alapszabályoknak előbb szakaszonkénti, azután a fejezetek száma szerinti, majd ismét §§-onkénti felolvasása kiváratott, a mi megtörténvén, a fölmerült kisebb jelentőségű észrevételek megtételeiben részt vettek Barthal, Stelzer, Mihályi, Mártonffy, Kozma, Iványi, Schmausz, Várossy, Balogh, Rédey stb. Az alapszabálytervezet több csekély jelentőségű módosítással fogadtatott el. Azután következett a választás. Elnökül egyhangulag s lelkes éljenzés közt Schmausz Endre választott meg, alelnökül dr. Iványi István szabadkai tanár lett megválasztva. Titkár: dr. Margalits Ede. Másodtitkár: Várossy Tivadar. Pénztárnok: dr. Schuller Simon. Ügyész: Kozma László. Gyűjtemények öre: Bieber Gyula. Választmányi tagok helyben: Czifrusz Ferencz, Martoffy Károly, Mihályi János, dr. Szojgovits Péter, Radits György, dr. Molnár István Lajos, Müller Gyula, dr. Grüner Samu, Dömötör Pál, Donoszlovits Vilmos. Szabadkaiak: Balázs Imre, dr. Vály Béla, Melkay György.

Folytatás a mellékleten.

Milyen exemplárokkal találkozok itt az ember! Egyszerre csak azt tapasztaljuk, hogy Hogarth egy igen rossz karikatúra nem volt, mert o a természetet rábszámolódra írta le. Nem fogom soha azt a bosszú, sovány miszt feledni az o szürke okulariumával, mely üveg felett még egy zöld felkőri fény-ellenző volt elhelyezve, míg egy két fiatal ezen optikus készüléket egy valóságos trikolorra avatta. Egy fehér napernyő boldogított az egész kombináció felett, mely alatt o különös előszeretettel aquarell rajzokat készített.

Egy érdekes ismeretséget kötöttem a bieli pályaudvaron is. Két vonat robogott el egymás mellett, és körül-belül egy negyed percig voltak egymás mellett. Az ablaknál kinyújtott kezemet, meg akartam tudni vajon esik-e az eső, és lám az ellenonvan ablakán egy nő esőköpeny emelkedik fel, csakhamar egy szürke uj nyulik ki az ablakból és kezembe nyom egy sárga fűzetet. Egy türesntes és a két vonat elrohog egymástól. Kezemből az eső istenhez való hasonlatosság elulajdonításáról szóló angol értekezletet tartottam. Nagyon kétkedem, hogy az idő óta többet nyertem az isteni hasonlatosságából, mint annak előtte. A jámbor angol ország egyáltalán sokat utazik. Úton-utján valamely tisztelettel és az o hitvesztársával találkozunk, a ki rendszerint az o nagyvívájának tartanak. Ha megismerkedünk vele, mindenképp előt a presbyterian service-t ajánlja, helyszög vagy a Scotch free church-jét, mint a melyet egy különösen érdekes „vicar” (nem o! — Wikefield) vezet. Belepti útj tetszés szerint. Mert az angol még ismeret is mindenfelé magával viszi; csak még a vizsűrű uti-templomig nem hozta, az uti-sátrak mintája szerint.

A legszájtásosabb angolok közé, a kikkel találkozom, tartozott egy „monogramomane.” Egy neveztem én el az o örüllésére utal, mely abból állott, hogy mindenben s mindenütt monogramját viselte. Legelőször ottlött szemembe a vendéglői asztalnál. Epen egy

zsemle után nyúlt és észrevettem, hogy fehér keze fején egy kikarikázott vegyűlke a W. és H.-nak, mely sötét-barnán elültött az alakjunktól. Közélebből szemügyre vettem ez embert. A nyakunkodba szurt tün: W. és H. aranyban; Manchetta gombja; W. és H. halvány ezüst; mellény zsebéből kézkendőjének egy sarka kandikál elő és benne W. és H. selyemből. Egyszer egyik lábszárat a másikra tette, hogy, hogy cipőtalpa látható volt, ez is a W. és H.-t mutatta a bőrön kivarva. Ebed után kereste kalapját, melyekre csak a bészen levő W. és H. ról ósmert rá, kezébe vette botját a W. és H. ennek gombjában, és felhúzott egy pár kezűtt, melyek felső részén monogramja W. + H. á jour ki volt vága. Mily bojdog ötlet! Miután a szabadon mindig a kezűket viselte, keze bőre fehér maradt, csak a kivágott monogram a levegő s nap befolyása alatt mindig jobban jobban barnára sűtkerézt a keze fejtére. Ezen eljárás mégis csak erkölcsösebb és hasznavehetőbb, mint a bárbar tévvalás.

Egy különös párocska élt még Veveyen közvetlen mellettem. Egy fiatal angol pár volt, a leglármásabb azok között, a kikkel életemben találkoztam. Tizenegy órákor este hagyott fel az énekeléssel és reggeli 5 órákor ismét elkezdett vonítani. Bozasszó duettek voltak ezek! O, a férj egy fűlsőrtő élcs mezzorjúban, a nő egy mély rejtett altistánó. Repertiójuk legnagyobb része a Vauxhall és Alcazar utcai notákból állott. Mellékesen az állatok hangjait kitünően utánozták. A nő legtöbbször mint kapulyka, ökör és malacz kosveskedett, míg ellenben a férj a fűr, kakas és talicskát utánozta. A vasuti mozdony-fűttők különlegességét is nagy előszeretettel ápdák, fájdalom azonosban, anélkül, hogy az országban divó menetrendhez legcsekélyebb mérvben is tartották volna magukat, mert ök még éjfelkor is fűtyilték, amár Svajczban éjszakai vonatok nem léteznek. Délután mindig „Cirkus Renz”-et játszottak; a férj

adta a clown-t, a nő a fekete monyos „Adallah”-t vagy a veritéksárga „Newton”-t. És milyen bravurral ugrott az asszony a legnehézebb támaszkegelen keresztül. Rip-tint a pamlogat úgy tekintette, mintha csak számló lett volna. En ezt mind nagyon jól hallottam a szobánk közt levő ajtón keresztül. Egy regelen keserves gyászhangok riasztottak fel álomból. Hat óra lévén és a Missis azzal szerzett magának élvezetet, hogy drága Bob-ját minden forma szerint eltemesék. Az ágy sírú szolgáit, a vankosok mint sírhalmok lettek a drága halottra feltornyozva és a missis egész lelkiismeretét végete az előirt cseveimokat, sőt a halotti szónoklatát is kenetelészerekkben mondotta el drága Bob-já fölött. Valóban furcsa egy hazaspar volt ez, nyilvánvaló, hogy közvetlen merről Englandből importáltak és szójában oly larmával és szemérmelenül élt, mintha csak egyedül volnának a Svajczban.

Annál csendesebb angol társaságot észleltem Genfben. Körül-belül harmincz főből állott, és körül-belül másfél óráig étkezett a nélkül, hogy egy szót is szölt volna. A vendégös később panaszokdott, hogy mind a harmincz nem ivott többet csak két üveg sert és egy üveg bort, mert valamennyien a mérsékletességi-társulat tagjai voltak. Ezyletlen egy hölgy volt köztük, a ki az emittett három üveg szeszest-italt egy ühőbelen elpusztította. Az orvos keményen ráparancsolta volna! ... A hallgatás az angoloknak nagy erénye, de még az angolok sem valamennyien erényesök, és így olykor a kiállhatatlanságig sokat fecsegek. Söt idegen nyelven, mely-lyel egészen angol dilektusban bíának el. Különösen tekintete méltó nyujtanak a földrajzi elnevezéseikben. A szegény hegyek és tavak saját magukat sem ismerik meg, hogyha angolul csodáltnak meg. Milyen elragadtatásoknak adtak kifejezést a „Fensterhauhaun” (Fensterhauhaun) nagyszerűsége, a „Jangreen” (Jungfrau) tisz-

Folytatás a mellékleten.

Versenyszántás Kulán és B.-Almásón.

Ezzel van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel figyelemztetni, miszerint én az **Eckert-féle „Jefferies szabadsalom“** könnyű három vasú ekékkel a bács-bodrogi megyei gazdasági egylet által rendezendő versenyeken

Kulán május 15-én
B.-Almásón május 19-én résztveszek.

Frey M. Móritz ur képviselőm a versenyen jelen lesz s a kívánt felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Teljes tisztelettel
Graepel Hugó

Marshall Sons & Co. Lmt.
vezérigazgató
Budapest, Gyár-utca 58 sz.

Nagy választékban minden színű kötőpamut legjutányosabb áron.

Müller Nándor

uri-kalap s divat-üzlete Zomborban
fő-utca, Millassevits-féle házban.

Nagy választékban
URI- és GYERMEK-KALAP.

Férfi fehér és tarka ingek.
Nyakkendők, kézlelők, gallérok, selyem- és vaszon-zsebkendők, harisnyák stb.

Nagy választék
férfi selyem esernyők s napernyők.
Séta-pánczák, pénz-, dohány- és szivar-tárczák, szivar-szikkák, illatszerek, s minden e férfi szükségletezhez tartozó divat-czikk.

Nagy választékban minden színű kötőpamut legjutányosabb áron.

GRÜN WALD I.

divatczikk, norinbergi, rövidárak s fehérnemű kereskedése Zomborban
a „Szent Háromság téren“ (a rom. kath. templom épületében.)

Ajánlja gazdag raktárát selyem, atlasz, járszony és divat-szalagok, csipkek, fodrok, crepnek, dudorok és díszlések. — Női- és férfi-szabóknak való mindennemű észítmények, valamint a legnagyobb választékú férfi- és női-fehérneműek, ingek, cserzők, alsó-szoknyák, kötevények stb. Legújabb fajta gombok, virágok, valamint minden kigondolható játékeszközök s bélyeszövetek.

1 drb nap- és esernyő a legdivatosabb kialakítással	120—540	1 drb angol tollas szaru, gyöngy-náz és teknősleka nyelű	25—130	1 chiffon kötő, Moire és Luster, gazdag himzesekkel	40—180	1 róf vagy 78 cntm. czerna- vagy vaszon-betetek	10—45
6 drb kavics-kanal (mindig fehér)	55	1 drb jegyzékony	8—45	1 salon nyakkendő urak részére	15	1 róf vagy 78 cntm. legjobb mosható csipke, quipir v. brettones	5—24
1 drb tojmerítő	45	1 drb penzes-erszény, szarvas- vagy bagyru-ter	20—110	6 drb fel vaszon zsebkendő színezett szökekkel	60	1 róf vagy 78 cntm. legfinomabb selyem v. spanyol blondcsipke	5—75
1 drb levesmerítő	80—115	1 drb penzes-erszény nők számára hárszony vagy gyöngyház	60—150	1 nyakraváló urak vagy nők számára, atlasz, selyem, rips, moll vagy satin	15—90	1 róf vagy 78 cntm. látály vagy fagyony szövet	30—75
1 drb igen tartós fogkefe		1 drb 25 és 50 képre való album	85—380			1 róf v. 78 cntm. chiffon v. vaszon	16—27
1 drb fű- vagy fűlakafe	40—120	1 drb czukordóztó, diéta v. por-czellán	85—160			1 róf v. 78 cntm. sirding, szurke vagy fekete	16
1 drb bontó- vagy surifésű (valodi kauszok)	15	1 drb szemüveg, szaru, aczel- és üvezüst-kerettel	40—115			1 róf vagy 78 cntm. musselin, fehér vagy fekete	16
1 drb bontó- vagy surifésű (szavú- vagy elefant-csont)	25—85	1 drb kezi- vagy utazó-borandó	160—320			1 fel veg orogintu	30
1 drb határtófesű minden faconb.	20—40	1 pár nadrágtartó	18—65			1 tutat divatos gomb, bronz, szel-lyem, aczel, szaru, üveg, gyöngyház stb.	5—60
1 drb határtófesű (valodi teknősleka) 1 gram	10	1 gyermekszoptató-üveg	10—40			1 csomag pamut ala Pottendorf 8 vagy 16 motring	80
1 drb fésű gyermekek számára (plasztikhatlan, legújabb)	6	1 orolancz, aczel, bronz és selyem	10—40			1 csomag 500 gram negy retu legfinomabb gyöngy-kötő pamut	150
1 drb legfinomabb glicerin vagy moschus-szappan	10					1 gombolyag szines és fehér á	10, 15, 30
1 kis üveg parfüm (Ess Bouquet vagy Reseda)	30—65					25 drb valodi angol varrott	5
1 rizspor (csekkokban is)	20—50					1 derekfűző, Pancerz-Mieder, barhol is 1.50, nálam csak	1 irt
1 pár harisnyakötő aczel- vagy bronz-kapcsokkal	10					1 derekfűző, satin v. drill ovel	150—320
1 parharisnyakötő gyermeknek számára	6					1 tekercs gépczerua 200 róf	6
1 kulestartó	15					1 horgolt czerua gyermek fejke	12—35
1 git. ing- s kézlelő-gomb bronz, aczel, gyöngyház stb.	5—65					1 horgolt gyermek szoknyaeska	35—90
12 drb gallérgomb	4					1 pique gyermek partli	12—20

Fehérnemű.

1 creton férfi-ing, divatos, valodi	110—200
1 chiffon férfi-ing, fehér, 1 minos	130
1 chiffon férfi-ing, legdivatosabb, sima vagy himzet	180—250
1 merino-ing, fehér vagy szines	90—140
1 also-nadrág	90
1 pár harisnya, kezi munkából is	15—45
1 chiffon dukimzesu noising	1,—1,70
1 chiffon noi-czeret, reggeli-ing	90—160
1 chiffon also-szanyua, pisse és himzesekkel, feltunoen csinos	150—230
1 chiffon noi vagy férfi gallé	15—20

Hidégviz-, belegzési-, savó- és szőlő-

GYÓGYINTÉZET

Marillavölgyben
a regényes Aninában Oravica mellett.

Vasuti állomás, 3 oravira Baziától, 4 es tel oravira Temesvártól.

Az idény kezdete május 16. a szállókura kezdete szeptember elején.

A fennállott lakáshányon egy új 30 lakasból álló emlet segített.

Bejelentéseket fogad és felvilágosítást ad május 14-től az alulírott

Dr. Hoffenreich
az intézet igazgatója.

Ruston, Proctor és társa

Budapest, Nádor-utca 39. és 41. szám.

ajánlják a legegész díjjakkal kitüntetett

gőzmozdonyokat
fa- és szénfűterse,
szabad. szalmafűtő
gőzmozdonyokat

gőzcséplőgépeiket
dobmentő
és
űszegtisztító
előkészületekkel.

Hoffherr-féle egyszerű és tisztító cséplőkészleteket jarganyhajtásra.

Arjegyzekek bérmentve kuletnek.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szo beiktatasa 2 krajzarba kerül, hirdetesek utan, melyek a hirdeto-felnek kulon lakezimevel is el vannak látva, még 30 kr. helyegülj fizetendo.

Kékszemű!
Miatn meggyözödtöm arról, hogy ön a kotyogashoz kitünően ért, ne csodálja hogy társaságban szokás szerint hallgatok. „Különcz.“
Egy hatóságilag engedélyezett tudakozó és szolgálatot közvetítő intézet és ügynöksége közvetit mindennemű szolgálatot, elvállal házak, földiek és ingatlanok adasvevése és bérbeadás iránti megbízásokat.

Egy fiatal ember, a ki már évek óta foglalkozik hegudtanítással, ajánlkozik különösen a magyari zenének saját módszere szerinti tanítására. Levelek 2365. sz. a.

Csalogány!
Említett helyen epvede vár „fillemüléd.“
Egy butorozott szoba bérbe adandó.

Két tanonc
egy művészeti intézetbe felvétetik, némi előismeretek igényeltetnek.
Keresztetik egy vitagörösrészben fiatal ember.

Egy butorozott utca-szoba külön kijáratral magányos urnak a belső városban azonnal kiadandó.
Egy levelszekrény keresztetik vételre.

A park közelében egy szép butorozott szoba kiadó.
Egy 15 év óta használatban volt jól kijátszott hegud jutányos áron eladó.

KRONDORFI

Savanyu-Kút
"STEFANIA"
Koronahercegnő
forrás.

Trieszt 1882
arany érem.

Szénsavdús természetes égv. asztali víz;
hathatósan bizonyult a légzési szervek és gyomor
bántalmainál.

Kutvállalat KAHL és TÁRSA Krondorfban
Carlsbad mellett.

Főraktár Zomborban: FALCONE GUSZTÁV úrnál.

Van szerencsém a nagyjér. közönség becses tu-
domására hozni, hogy a kor kívánalmainak megfelelő

monogramm-hímzés,
slingelés-minta előnyomó,
valamint
sfingelés, hímzés s fehérnemű
varró-intézetet

Átvállalok ugyanitt mindenemű előnyomási vala-
mint hímzés-slingelési s fehérnemű varrás-mu-
kálátokat (egész kelengye-kiállítás) jó ízű s kivitel-
tel, olcsó és gyors szolgálat biztosítéka mellett.
Zombor, 1883 évi május hóban.

Kiváló tisztelettel

Özv. Juba Betti

Zrinyi-utóza Sztanjevits-féle ház.

Dreher Antal-féle

KIVITELI PALACZKSEREK

egyedül kaphatók és megrendelhetők

csak

DIETRICH és GOTTSCHLIG-nél, Budapesten,

vagy

DREHER ANTAL-nál Kőbányán.

A nyáron át naponta háromszor friss töltés, a palaczkok töltése ozéjára eltett,
legkitünőbb kiviteli palaczksereknek.

Ismét eladókat legnagyobb előnyökben s engedélyekben részesítjük.

Szíves tudomására.

Azon t. ez. közönséget, mely csak Dreher-féle kiviteli sert fogyaszt, arra figyelmeztetjük,
hogy csak azon palaczksernek hamisítatlanságáért s eredetiségeért kezeskedünk, melyeknek
vignétum a „Dietrich és Gottschlig” név világosan olvasható.

ROBEY & COMP.

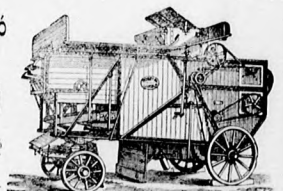
Budapesten, IX. ker., Üllői-ut 35. szám alatt.

ajánlják országszerte legjobbnak

tüzanyagot megtakarító
szén-, fa- és szalmafűtésre
berendezett

gőzmozdonyait

telemmelhatatlan és bármely irányú
viszonyosságoknak legjobban előnyálló
vasgerendás cseplőpépeiket
szabadalmazott magán etető szerkezet-
tel vagy a mellék.

Árjegyzékek, ugy Magyarország első rendű uradalmi és gazdaitól származó s gőzesplő készleteink
rendkívüli nagy munkaképességéről és utóiterhetetlen tartósságáról szóló bizonyítványokat tartalmazó
legjobb kiadványunkat, kívántra bérmentve küldjük.

Magyarország legjobb savanyú vize.

Mohai ÁGNES forrás.

A vegyelmezés szerint a
mohai ÁGNES forrás
vize a legjobb savanyú vizek közé sorolandó.

Tekintve, hogy ugyszólván csupán szénsavókat tartalmaz, igen nagy mennyiségű
szabad szénsav mellett ezen ásványvíz
a tiszta földes savanyú vizek közé tartozik.

Főraktár:
WEIDINGER S. és ZS. kereskedőknél
Zomborban.

Magyarország legjobb savanyú vize.

Nyári kert megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására
hozni, hogy a

Dévay kertet

május hó 3-án megnyitottam.

Az ünnepélyes megnyitás

azonban ma május hó 13-án fog megtörténni.
Minden vasár- és ünnepnapon seta-hangverseny
rendeztetik Hercezenberger Sándor zenekara közre-
működésével d. u. 4 óratól kezdve.

Jó ételek- és italokról, valamint meleg kony-
háról is gondoskodva lesz.

Számos látogatást kér

tisztelettel

Hanzmann Ignác
vendégios.

Cselyuszká Antal

uri és női cipész

Zomborban, Zrinyi-utózában Kaufmann-féle házban
éivállal vidéki vagy helybeli mindennemű

férfi-, női- s gyermekcipő

megrendeléseket beküldött mérték szerint pont-
osan és gyorsan.

Tudatja a n. é. közönséggel, hogy raktárát tetemesen
megnagyobbította s minden minőségben a leg-
olcsóbb árak mellett szolgál tisztelt vendőinek.

Buziás-fürdő

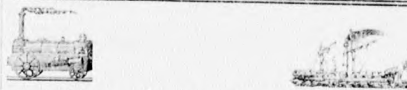
(Temesvár mellett.)

Hírneves gyógyfürdő: vérszegénység,
nőbetegségek, magtalanság, tehetetlenség
(impotencia) homok és kőképződmények
ellen.

Gyógyviz- szétküldés minden
irányba.

Fürdőleírások, gyógyviz-árjegyzékek
kívánatra bérmentve megküldetnek.

A kút- és fürdőbérleti-igazgatóság
BUZIÁSON Temesvár mellett.

Utasok és utimálhák szállítása Amerikába

a legzélszerűbb és legolcsóbb

Reif Arnold utján Bécsben.

I. Kolowratring, Pestalozzi-utca 1. sz.

Szliebenburger Károly, Stelzer Frigyes (Kiszás), Balogh György (Bács), dr. Hipp Antal (Palánka), Rónay István (Prgl.-Szt.-Iván), dr. Boromissza Tibor (Jankovác), dr. Kanyurszky György (Ns.-Milities), Tormássy Gábor (Gákoval), Fridrik Tamás (Ada), Dudás Lajos (Zenta), Pozsonyi Béla (Csantavér).

Röviden adtuk a megalakulás e tényét, részint helyszüke, részint pedig időrváltsága miatt. Hisszük azonban, hogy a társulatról mihamarabb hosszabbra kellend megemlékeznünk s nem is meddő vitákat jegyezvén föl, hanem kitűzött céljai megvalósítása kitűnő mozzanatait. Faxit deus!

Hírlapjaink és hírlapiróink.

I.

Irtá: Hevesi József.

Ha azon kezdenék, hogy a sajtó a „hatodik nagyhatalom“, semmivel sem mondanék újabbat, mintha az az elfeledéssel lepném meg a világot, hogy a nap világos. Mikor Gutenberg meg a nyomtatást föltalálta, nem sejtette, hogy azok az apró öblömetük, melyek megtesztésük az azyban ébredő eszmékkel, a gondolat tüzeségét fogják képezni, s nagyobb hatalmat képviselnek majd, mint akár az orosz nagyhatalom összes szuroyai és ágyu együttvéve. Ma már ezt tudja mindenki és a ki jobban ismeri a viszonyokat, az eltt a sajtó többé nem a hatodik, hanem az első nagyhatalom. Trónokat forgat fel, minisztereket bukat, országos sorsa fölött dönt és a népek jogait kivíyja. A billéseket, melyekbe verni akarják, előbb-utóbb lerázza magáról, mert a sajtó a szabadság gyermeke. Mint a szello a virágok és növények magvait szórva hordja, hogy világok megtermekenyítse a földet, nyi viszi márvány a sajtó néptől-néphez, nemzetlől-nemzethez a korcsallat magvait, hogy elhunnt azokat az emberi kebelben, hol azok megfogamzanak és a haladás virágait hajtják ki.

... Korszalnak a vezére
 Őve a második szó: s új chaosznak
 Paraszok! világot hoztak legyzen.
 S világság len. Semmi neküke
 Tánadai nem tud, s minden általa,
 Az eltté nap, tisztító vihar,
 Szántó ekeje, arató sarlója,
 Világ magtára, mindez, mindez ő.
 E nagy szavai három csudája közt.
 A harmadik, — egytt a haladásnak
 Szentháromsága, mely a földre szállt,
 A goz, a vilány és a kiráplró ...

Ime, ezeket a gyönyvszavakat írja egy költőnk a sajtó képviselőjéről, a hírlapiról.
 A hírlapiró, igen ó szapulónk harmadik csudája!
 Ha feyver kell, ledöntni egy kolossust
 Oly kis tollal ragad, hogy ahho képest
 Dávid parittyaköve óriás.
 S nincs Góliát, kit azzal porba nem sújt.

És mit tudod te jámbor olvasó, mikor minden reggel kávéd mellett kezded veszed szokott hírlapodat, hogy hány embernek csurgott a verejtéke, míg ez a te szellemi kosztod elkészült? Mit tudod te a szellemi töké mily óriási összege, mennyi encyclopedikus tudomány, mely rengeteg szellemi munka rejlik azokban a szavazekre nem szárok újságlapokban, melyek évről-évre a sajtó alól kikékelnek. A sajtó képviselője, a hírlapiró a toll e vitez katonája, örökösen fel van feyverkezve, örökösen háborúskodik, soha el nem hagyhatja orhélyét, meg el nem hull a becsület mezején, a zászló mellett, melyet utolsó lehelletig védelmezett.

És mégis a hírlapiró, kinek
 Mindent kell tudnia, tudni kell azt is,
 Hogy róla senki sem tud!
 Mert akárhánynak, a kik a sajtó taposó malmba szedődtek, elkallódni tehetsége az örületes házjában, mely nem enged ki forrni az eszméket, megérlelődni a gondolatokat.

Hány hírlapiró fejlődhetnek ki nagy íróvá, ha nem volna a zsurnalisztika rabszolgája, ha nem kellene gőz-erővel gyári munkát végeznie!

De ha még legalább megjutalmaznák érte! Szó sincs róla! Minden szerszám hálás mint a toll, s noha — mint Abrányi mondja — a hírlapiró

Dicsőölegre válik a világnak,
 Ó dicsőöséget nem kér a világtól!

És bizony vajmi kevés zsurnalisztának jutott még osztályrésztül a dicsőöség. A hir egyiknek, másinak nevét száruyra kapja tán, de a dicsőöség is ép oly ephemer érték, mint cikizkje, melyek lapjában megjelennek s melyekről azonnal megfeledkeznek az olvasó, mielőtt a lap másik száma megjelenik.

Pedig mennyi minden tulajdonsággal kell egy jó zsurnalisztának felruházva lennie!

Laboulagne azt mondja, egy jó zsurnalisztának a kutya ábrázatával, a kutya szaglási képességével, a kutya szentelenségével, a kutya bátorságával s a kutya hüségével kell bírnia. A kutya ábrázatára szüksége van, hogy visszarettenesse a gazembereket, a kutya szaglási képességével, hogy azokat már messziről megérezze, a kutya szentelenségével, hogy megugassa őket fenyegetések daczára, a kutya bátorságával, hogy torkon fogja őket s a kutya hüségével, hogy az igazság első hívására megjelenjen.

Ime, mi mindennek kell egy jó zsurnalisztának lennie, a nélkül, hogy a közönség részéről a legeskezelebb hálára számíthatna. Ha ir egy jó cikket, a közönség nevet felelte, lelkesedik rajta, de eszébe nem jut az, a ki az ő szellemi táplálékáról gondoskodik.

Még talán jóformán nevét is alig ismeri.
 És ha van zsurnalisztika, a hol a hírlapiróknak még nagyon sokkal ados az olvasó közönség, ugy a miénk az. A mi hírlapiróink valóságos piráiki, kiket újságvilág egy társadalmi osztály sem tekint a magáénak, s kiknek nem érkeles, annál kevésbé pedig anyagi elismerés jut osztályrésztül.

Hanem hát e soroknak nem lehet feladata zsurnalisztikánk bajairól panaszkótni. Nem ez az arra alkalmas tér. Mi csak néhány arczképet akarunk bemutatni hírlapiróinknak matadojai közül, s csak egy általános viszonyban lefesteni néhány mihelyet, honnan a sajtó körözvirágai, a hírlapok naponta kikékelnek.
 Eznyhány nevezetesebb napilap szerkesztésébe fogjuk bevezetni a vidéki olvasót és megismertetjük ott azokkal a kiválóbb hírlapirókkal, a kik az ő mindennapi szellemi elemzősiágról gondoskodnak.

Talán nem esalódnok, ha azt hisszük, hogy a legutóbb újságolvasó (s vajjon ki nem olvas már mai napig újságot? szivesen elkísér minket azokba a szerkesztőségekbe, a hol az ő megszokott újságja mindennap megszületik.

A legközelebbi viszonylatásig tehát egyik fővárosi lap szerkesztésében!

H H H H H.

Tisztelettel értesítjük olvasóinkat, hogy lapunk keddi száma a közben jött pünkösdi ünnepe miatt elmarad.

Bélgymiszteri körrendelet az ország összes törvényhatóságaihoz: A megyei közbiztonsági közegnek használatul volt feyvernemekből, nevezetesen: Vetterli rendszerű hátöltöltő szuronyos puskákból, ugyanily rendszerű szuronyos karabélyokból és forgony pisztolyokból részint egészen új, részint már használt, de teljesen jó állapotban, a vezetésem alatt álló bélgymiszteriumnál több száz darab levén készletben; minnt ezen feyvereknek az állami rendeltetés elebe léptetése folytán, eddigi rendeltetése megszűnt, azok a közbiztonsági alap javára elarusítottai fognak.

Sajtópör. A kir. főügyészség sajtópört indított a „Függetlenség“ ellen, a Spanga-hajszka alkalmából a rendőrségi közérköleségről írt cikket miatt.

Az új megye ellen. Torontálmegye országgyűlési képviselő gróf Karácsonyi Guido vezetése alatt külföldre foglalták a kikérekítés tárgyában. Karácsonyi gr. előadt, hogy minntán a tervezett területi változásnak az előnyök sokkal eskeélyebbek Szegedre nézve, mint a milyen nagyok a hátrányok Torontálra nézve; minntán ár-és belvizi szempontokból Torontálmegye nézve területének épségben maradása életdétérő képez; minntán továbbá ezen megye nemzetiségi tekintetéből okot nem szolgáltatott arra, hogy megconskintassék, sőt e részen üdvözlendő szolgálatokat tett a hazának: emellegzően kéri a külföldiség a miniszterelnököt, hogy a megye fölterjesztését figyelembe vegye. Tiszta miniszterelnök kijelenté, hogy fontolóra fogja venni a fölterjesztést és hogy sem egyedül Torontálra, sem egyedül Szegedre, hanem a haza érdekeire tekint.

Szabadka város közönsége feliratott intézett az országgyűléshez, melyben vidéki városokban emelendő új házak adómentességet 20 évre kiterjeszteni kérelmezik.

Kossuth Lajos nagy hazánkfiahoz 80-ik évi születésnapja alkalmára, a zombori népkör egy kiváló elegántáival kiállított díszalumnót küldött; melyben a már közzött felirat mellett a népkör összes tagjainak aláírása is beemfoglaltatik.

A bács-bresztováci takarékpénztár részvénytársaság f. hó 31-én rendkívüli közgyűlést tart.

A pápa a rituális gyilkosságról. A „Moniteur de Rome“ a husvéti ünnepek előtt a szent atya rendelkezése Jacobini bíbornok és pápai titkár következő nyilatkozatot tette közzé: „Minntán közleg a zsidók hüsvétya, a szent konzisztorium nevében ezennel hirdeti: minntán mi a talmad tartalmát és a zsidó vallási törvényeket pontosan ismerjük, meg vagyunk róla győződve, hogy az a vád, mely azzal gyanusítja a zsidokat, hogy hüsvétre keresztényvérrel élnek, hamis s hazug. A zsidóknak mindennemű vér használása el van tiltva, az állatok és madaraké is; mennivvel inkább hát az emberé!“

A főnyom. Ifjúság által rendezendő szini előadásra, melyen dalardája is fog közreműködni, egy 3 tagu bizottság alakult, mind a tanári kar, mind az ifjúság részéről, az előbbi részéről: Bergman Agost, Dr. Margalits Ede és Dr. Molár István Lajos tanár urak. Az utóbbi részéről: Pelikán Lipot, Szemző János és Sorteczy Zoltán VII. oszt. tanulók. A rendezést Városló ur volt szives elvállalni.

Hymen. Spitzer Berta kisasszonyt Ó-Moroviczán e hó 24-én vezeti oltárhoz Klein Mór Ns.-Militiesről. — Theodorovits Szevian zombori fiatal kereskedő e hó 14-én esküszik örök hüségét Manojlovics Jelena k. n.-nak.

Az eszeki vasuti szerencsétlenség ügyében a vizsgálat már be van feyveze. A nagy irathalmaz áttanulmányozása s a sok mérnöki rajz áttértsé képeztek eddig az akadályokat. A vizsgálatot Czigliány Béla pécsi törvényészi bíró vezette.

Bogisics Lajos zombori (hazánkfia) kir. tanácsos és pestvidéki törvényészek elnökének, sok évi buzgó és eredményteljes szolgálat elismerésül, saját és törvényes utodai részére a magyar nemesség „zombori“ előnével adományoztatott.

A krassómegeyi Marilla-völgyben, Oravicza mellett fekvő havasi győzföldön, május 16-án nyitattik meg. E győzgyhely, melyben egytt van a hidegvíz beöregés, savó és szelő-győzföld, három éves fennállása alatt pompás fekvése, enyhe éghajlata, a kitűnő berendezés és gondos vezetés által odajuttat, hogy a leglátogatottabb győzgyhelyek egyike. Marilla-völgy élő biznysága annak, hogy legjobban új hódítjatuk el a külföldi főúrlókat a közönséget, ha igyekvőnk a betegek igényeinek minél jobban megfelelni. A vendégek száma itt oly mérveket öltött, hogy rövid idő alatt egy második győzgyhelyt kellett fölépíteni. Nem esalódnok tehát, midőn ez intézetnek Dr. Hoffenreich vezetésé mellett szét jövök jövök.

A parabuyti olvasó-egylet alapszabályait a n. kir. bélgymiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

tasága, a „Pilethes“ (Pilatus) vadásza és a „Jury-Röstoeh“ (Uri-Röstoeh) komorsága fölött. Egy gentleman, a ki csak léleketlen volt tőkeözva, azt kérdezte a Fête noir szoros magaslataon a „Hotel de la Fête-Noire“ dörögő vendégfogadója, hogy vajon ez-e a „Hotel de la Bete-Noire“? A jó asszony a velt sérelem feletti dühében kevés híján nem adott nekí enni, végre is azzal boszulta meg magát, hogy egy frankkal többet számított az ebédért, mint a többieknek.

Az utazó amerikaiak határozottan szolidabb benyomást gyakorolnak az emberre. S talán mivel kivándorlástól származnak, ugy tűnnek fel egész pereputtyukkal, fűrő-kád-, gyermekkoeci- és thea-kanával, mint kivándorló. Nagyon szeretnek egész rajokban utazni, így például egyszer benn szállónkban egyszerre negyvenhárom amerikaiak lert lakás rendelve. Szembetűnő, hogy a hölgyek nem angolok, mert egy new-yorki hangversenyre. Az ebédlen nehéz selyem uszaly ruhában jelennek meg, egyöntökkel megsepkölve, és champagnert isznak, vagy legalább megkérdik, hogy milyen fajtuknak vannak, hogy végre olyant kérjenek, a milyen fajtuknak készletben nincsen. A francziák tudvalegővel keveset utaznak. Szavcsorszámban is csak legfőbbnyire addig, a meddig a francia nyelv kiterjedt, tehát legfeljebb Bernig. Mindig kitének arra, mielőtt azt az időjárás megengedte, hogy kabátjukat és mellényüket levesseék. Ily feltekezten állapotban ünnek vagy állnak legzsivessébe a vasuti kocsik lépésén. Ugy aztán kedélyesen közöngözetnek egymással, a kalapot az egyik, a vakendőt a másik kezében tartva. Hogyha olykor a német Svajcza is elmernek jönni, akkor sokan közülök nyugtalank és bizalmatlanok a nyelv miatt. Közöl Schaffhausenek, Adelfinger állomása a kaluzz veltlenül „Langsam“-ot kiáltott. Legott két agg francia nő ugrott föl ülőhelyére és egész ijedten kiáltottak fel: „Lausanne?!“ és összes

kosarait és bőröndökkel a perrona rohantak. Tudvaleg, hogy Schaffhausen és Lausanne közt Svajcz egész szélessége fekszik, de földrajzot két ósz francia nőnél ne keressünk. A kaluznak nagy nehezen sikerült őket mind a három ország nyelvén ismét a kocsiba szállítani ... . Egy sajtáságos rozsmezőnk a francziáknak a kerékpáron való utazás. Egy turista kerékpáron ülve, a a bőröndöt a hátára kapcsolva, a hogy azokat naponta az interlakni magaslataon vagy a genti tö közelében tovasuhanni láthatni, renlesen nem más, mint francia. Nagy eloszeretettel hájt keresztül az ember lábujján, nem hallani ha jön, kocsija nem csörög, lova nem közög, keresztül hájt az emberen s udvariasan mondja „Pardon“ és azzal a hegyen-völgyön túl van.

Magától értődök, hogy a Svajcban berliniek is utaznak. „Ez az egy ur berlini Posenből“ így hallottam ezt egy szálló titkártól. Hogy azok nem oly naiv-ok mint a bevezetésünkben említett drezdai kisasszony, az kézzel fogható. Ellenkezőleg bizonyított az, hogy kritikus szellemük itt a Svajcban is olyan élénk, mint mindennél. Az Úh hegy magaslataon szemközt az alatt ki-tört zírichi tónak egy meznélkül született Venustól huzamos szemlélés után azt hallottam mondani: „Ez wasz unregelmässig ist der See ausgefallen.“ Mely eszme rejlik e gyermekes szavakban. Hiszen sokkal tkarosabb is volna, ha a zírichi tö szépen gömbölyű ki volna rajzolva, a genti tö tojásdad és a knerwald-stätti mint egy csillag hat egyforma hosszú sarokkal. Hát miért is ne legyen a mértán mérvadó a földrajznál? Egy íjessel tovább és a szűcskecske valóságos piramídál változék. A vetterhorni egy gyönyörű prizma és a Monte-Cristallo egy valóságos Ikositetraeder. Milyen egyszerűsítés a turista, a festő és térképrajzolóra nézve! ... . Egy emlékezetes tanítást adott nekem Rapalban egy hamburgi szivagyár utazója. Egy „berlini Hamburgból“, hogy a szálló-titkárnak szávaival éljek. Vevey-szivart szándékoz-

tam venni és e végből az Ormond-gyártmányok rakttára után tudakozódtam, erre csakembereim nagy hüvel kezdte az Ormond és Vevey észárolni, és azt **J** paradoxont állította fel: „Azok, melyek Baselián gyártanak sokkal jobbak és tisztábbak; egész komolyan mondom ünnek, hogy a valódy vevey esakis a baseli.“ Természetesen el-hittem neki, és nem is volt mit panaszkodnom ... . A hol berliniek vannak, ott természetesen kálauersek sem hiányoznak. „Kalakauern“ mondta korszerű variatíóval egy utazótársam, a ki Chamoniba való utunkban a köv-vertető merényletet követte el. Valaki épen egy házra felemeltetett, melynek homlokzatán két napóra egymás mellett az időt mutatja. „Miért van annyi napóra és egyetlen egy holdóra sincs?“ kérde az ember. — „Hogy ne volna“ válaszolt csakhamar a kalau, „hát én még nem evett soha burgonyát a holdorában?“ (Lekérre vegye a nevést, melybe kitört az egész postakocsi, kevés hilla, hogy a lovak megszöktek.)

Egy hollandi polgári pároskát is láttam egyszer ebédnél ülni. Elefantcsontból faragott fogpiszkálójuk volt, melyvel tisztították már esketésük óta naponta minden étkezés után fogzaikat, a férj az egyik, a nő a másik hegyével. Netán felszerelésük kikerülése végett a hegyén talán az időt beövesse: „urak számará“, „nök számará.“

Végre két svédországit is láttam egymással találkoznai, és egészen elbámultam a fölött, hogy az egyik közsöntésél nem emondott: „säkerheds“-t, a másik meg nem felelt rá: „taendsticker“. En legalább eddig ebben a rögeszmében életem. Hala nekem egek ura, hogy ettől a rögeszmétől is megszabadultam.

A belügyminiszterium — bajai szétlétél Kaufmann Gusztávot, ki magát kereskedő ügyöknök adta ki s mint ilyen több helyen jelentékeny összeget vett föl közzétét.

Névváltoztatás. Schatteleusz Lipmán kulai illetőségű budapesti lakos „Bodroghi, Spitzer Ignác pacséri illetőségű és lakos Ede falván Rónai” vezetéket nevet vettek fel belügyminiszteri engedéllyel.

Ügyvédek keresse Bosznia-Herzegovinába. A hiv. lap mai számában az igazságügyminiszter egy hirdetés közlése szerint az új törvénykezési rendtartás és ügyvédi rendtartás az okkupált területen szept. 1-én lép életbe, mihez képest az ott rendszeresített ügyvédi állományokra pályázat nyíltak. Szerajevóban 4, Travnikban, Mosztárbán, Bihácsban és Dolni-Tuzlában 1—1 ügyvédi állomást töltenek be. Pályázhatnak mindazok, a kik már ügyvédi oklevéllel bírnak, vagy a bosnyák rendtartásban előírt ügyvédi vizsgát leteszik. A folyományokat a szerajevói orsz. kormányhoz kell beküldeni.

Arany János volt tanítványaihoz! A következők felhívás közlése keretében föl: A nagykorúsi gymnasiumban „Arany János” ösztöndíj alapítása végett azon tanuló társak Nagy-Körösiön találkozására, akik 1851—1860-ik években a dícsültnek tanítványai voltak, f. 1883-ik évben június hó 3-ik napjának d. e. 10 óráját tűzték ki. A tanuló társak tömeges megjelenését kérjük Laáki Károly, Zombory László.

Paszkész Gábor és fia Mihály török-becsei lakosok nevüket „Polgár”-ra változtatták.

Schlesinger Ignác bajai kereskedő ellen 1880-ik évben nyitott csőd, a tömeg felosztása folytán megszűntetett.

Budapestben e napokban öngyilkos lett a bajai születésű Berkes Nándor fűvelő és tápintézet tulajdonos Berger bajai szabómester fia. Az öngyilkosságot egy követte el, hogy bérkocsibaült az egyetem-téren és a szűdrúti 93. számú ház elé parancsolt hajítani, a hol lakása van. Midőn a kocsi az emlelt ház előtt a kocsi ajtaját felnyitotta, annak belsejét verben észv. Berkes pedig fölött fejele eszméletlen állapotban, a kocsi ülésén végig terülve talalta. A bérkocsis ijedtségben otthagyta lovait, kocsiját, futott az Eötvös utcai rendőrlaktanyára, hogy az esetről jelentést tegyen, addig azonban a gyorsan támadt nagy népszerűség által figyelmessé lett közel álló rendőr a helyszínre érkezett, a tömegből egy másik embert maga mellé a bakra ültetett és egyenesen a Rókus kórházba hajtattatott. Az öngyilkos még élt mikor a 15 számú szobába elhelyezték, de itt már néhány perc múlva meghalt anélkül hogy az értesített rendőrség és törvényszék kiküldöttjei kihallgathatták volna. Az öngyilkos zsebében 47 f. kézpénzt 7 darab fatogató jegyet „Berkes Nándor igazgató-tulajdonos Budapest sugárút 93. sz.” felirattal, továbbá egy jegyzőkönyvet és két zálogcékület találtak. A bérkocsis azt állítja, hogy utközben nem hallott lövést és nem tudja, hogy Berkes mikor és mi módon követte el az öngyilkosságát. Az öngyilkosság oka súlyos anyagi viszonyokban keresendő, Berkes azelőtt Temesvártól volt intézet tulajdonos, onnan Orsovára ment és végre Budapestre jött hol azonban semmikép sem tudott jól állni vergődni.

Felhívás az Arany-szobor ügyében. Az Arany-szobor létesítésére alakult bizottság elétközöttnek látja az időt, hogy hozzáföleg a halhatatlan költő érc-emlékének tervezéséhez. E végül azonban mindenekelőtt a rendelkezésre álló összeg fölöl kell legalább megközelítőleg tisztában lennie. Ebből az okból, de meg hogy a szobor-alap a már befolyt összes adományok kamatozása által is gyarapodjék, a szoborbizottság elsőkétség tisztelettel felkéri mindazokat, kiknél meg gyűjtőik vannak, hogy ezeket a gyűjtőt össegekkel együtt, a magyar földhittel intézethez (Budapest, V. ker. balványutca 7. sz.) mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Minthogy a határidőül kitűzött 1883. ápril 1-ike már elmúlt azok is, kiknek fáradozása netán sikertelen maradt, az elszámolás könnyelbésége czéljából az üres íveket visszaküldeni, a kik pedig hivatalos ívek nélkül gyűjtöttek volna, a kézőnél levő összegeket szintén a nevezett intézethez juttatni sziveskedjenek. Budapest, 1873. ápril 25. Beöthy Zsolt, az Arany-szobor bizottság titkára.

Az íz. hitközségek anyakönyveinek vezetése tárgyában a vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium f. évi 13459. számú rendeletével felhívja a köztörvényhatóságokat, hogy minden egyes íz. hitközségben az alkalmazott anyakönyvezetőnek, legyen az rabbi vagy más egyén képeése és megbízhatósága iránt meggyőződést szerezzen akár közvetlenül, akár közvetve az illetékes politikai hatóság útján, és azok alkalmazhatósága, vagy elmozdítása iránt a legrovidebb idő alatt javaslat kíséretében jelentést tegyenek. Kijelentés az alkalommal s mihez tartás végett tudtára adandó rendeli az íz. hitközségnek, hogy jövőben anyakönyvezetőit csak oly egyének választathatnak meg, kik legalább a polgári iskolát, vagy a gymnasium, illetőleg a realskola négy alsó osztályát sikerrel végezték s ezt bizonyítványával is igazolni képesek, továbbá kik az állam hivatalos nyelvet annyira bírják, hogy e nyelven képesek az anyakönyvet vezetni s végül, kik képesek magyar állam-polgárságukat igazolni, fedhetlen életüket s oly foglalkozást nem űznek, mely az anyakönyv vezetéssel össze nem egyeztethető, mint például a házálás, keres-márosság stb.

Irodalom.

Tátra-vidék cím alatt a Tátra és fűrésztés köréből közérdekű ismereteket terjesztő közlöny jelenik meg minden hó 1-én és 15-én, a gyári négy hónapig át hirtelnapok fog járni. — Szerkesztő Dr. Szontagh Miklós új-átráfűrészi orvos Szepesim. — Előfizetési ár: december végéig 3 f. 75 kr., július végéig 2 f. Az igazsá ritka szép kiállításban s dúsz tartalommal megjelölt lapot megleljen ajánljuk közönségünk b. figyelmébe.

„Közgazdaság” címenen Pető László szerkesztésében havi folyóirat jelenik meg, mely első sorban kizárólag gyakorlati jelentőséggel bíró közlemények felvitelére szorították, a arra törekszik, hogy a helytelen és ezáltal törvények, szabályok és intézkedések helyesekkel, czelszerűekkel helyettesítsenek, valamint

arra, hogy a tudatlaneg, az önkény, a korruptio a közigazgatás térről kiszorítsanak. Első száma „Tina Kármán sikerült arakad-pórt hozza. Előfizetési ára egész évre jutalom-könyvvel együtt csak 4 ft. Kiadó hivatala: Budapest VI. Váci-körút (par-udvar). Melegen ajánljuk közigazgatási tisztviselőink figyelmébe.

NYILTTÉR.)*

Figyelmeztetés.

Kényszerítve érezzük magunkat, a nagyrabecsült veivőinknek és a t. c. gazdászati közönségnek tudtára adni, hogy mi **Andruschek Ferenc** szabadkai lakossal, minden tekintetben öszekötötésünket felhagytuk, minek folytán tehát nevezett niucs feljogosítva gépeinket eladás végett ajánlani és annál kevésbé is nevünkben üzletet részünkre kötni.

Budapest, 1883. évi május hó 9-én.

Ruston. Proctor és társa mezőgazdasági géppár.

О помена.

Принудени смо овим ставити до знања нашим пошт. муштерима и економима, да смо ми са **Фрањом Андрушек**м суботичким етановником сваку сваку прикину, те потоме поменути Андрушек није више оцумоволен наше машине продаје ради препоручивати а тим мање у наше име уговорје vezetati.

У Будапешти 9-ог маја 1883.

Руестон Проктор и друг.

W a h n u g.

Wir fehen uns veranlaßt unferen verehrlichen Kunden und dem p. t. landwirthschaftlichen Publikum befannt zu geben, daß wir mit **Franz Andruschek** aus Szabadka jede Verbindung abgebrochen haben, er daher in feiner Weife berechtigt ist, unsere Maschinen zum Verkaufe anzutragen, dieß weniger noch in unferem Namen irgend welche Gefährte abjudicieren.

Budapest am 9-ten Mai 1883.

Ruston, Proctor & Comp. Landwirthschaftliche Maschinenfabrik.

Közgazdaság.

Heti jelentés a budapesti gabonátözsdeiről.

Budapest, május 11. 1883. Steiner Jozsef és Társa termény, gabona és bizományi czég jelentése.

Malmunk, a kivétel és a spekuláció élénk részvétele mellett jelentékeny forgalom fejlődött. Az iránymutatás szűrt, az árak emelkedtek. Határidős iránt szűzben nagy érdeklődés mutatkozott. Orszországból kedvezőtelén radási jelentések érkeztek, Olaszországban sok esőzés folytán rozsátló tartanak. Ha ezen hírek valódnak bizonyulnának, be, akkor előreláthatólag a most még mérsékelt nyomon álló árak valamennyis felszökkennek.

Buza 25 kral emelkedett. Piros azólis, búzák 11 frítig keltek. Búzság 80 k. Kiküldés 9.85, Orsházán 10.10, H.-M.-Vásárhelyen 9.90 kelt. Oszti határidőre zárlat 10.16.

Rozs hiányzik, itt 7.60-ig kelt. Semendria állomáson 6.90, Keesikmeten 7.10, osztr 7.50.

Tengeri 39 kral emelkedett, 7.75-ig fizettetett. Kiküldés 6.—, Mezztar 6.15, május júnusi határidőkre 6.80.

Cinquantin itt 7.—7.50, Orsházán 6.50.

Árpa változatlan. Takarmány 7.—, égetni való 7.60, sorföldel 9.—.

Zab szilárd, 6.20—6.90, oszi határidőre 6.62.

Repce búzság 13.50, kóposza 14.25.

Köles hiányzik, roppant szilárd. Takarmány 4.50, orlére 6.90—7.40.

Kölesháza 11.50—13.— zsakostul.

Koleskorpa 2.75.

Takarmánybukkonyó 3.50—4.50.

Mohárgam lanya 10.50—11.—.

Bab fehér 9.50—10.50, törpe 12.50, barna 12.50.

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerk.

Vancsek Béla
gép-műhelye
Zomborban
Zrinyi-utca
Sztajonevits-féle
174. sz. házban
ajánlja magát a jelen ivadra
minden előforduló
gépjavítások
nemzetgazdasági
készítésére,
továbbá elválllja
távírdal s telefon
berendezések,
valamint indukzio-készületek
készítését
a legolcsóbb árak
mellett.

Burgonya. Veszünk roppant hozadalmas szállítási felté-lytán külföldi megbízókí kénytelenek voltak a vásárlást becsúsztatni, mert az esőzességben berakott árú is 14 napl szállítás alatt megromlott. Ausztriába küldtünk búsági állomásokról hol 1.50—1.70-ig fizettük. Piacuzukon 2.50—3.—ig eladható, de csak kisebb mennyiségben.
Pénzlelköltség nyújtunk ügyfeleinknek borításkozott árunkra és feladási költségére. Az előleg minden városban felvehető, hol pénzintézet létezik.
Zakkölcsönözjti hetenként darabonként háromnegyed krajczert számítunk hozzák küldendő árúhoz.
Kozrártári illetek átmeneti forgalomban 100 mmassa után az osztrák állami vasút kozrártárában 5.25, für. kozrárt 7.08.

Felelős szerkesztő:
MÜLLER GYULA.
Kiadók és lap tulajdonosok:
Nadasch, Muzsik és Partlics.

HIRDETÉSEK.
Legujabb feltűnést keltett
TALALMÁNYOK!
Fehér mellszörp,
köhögés ellen.
G. A. W. Mayerlöt Borozásban. — Egy üveg
50, 90 és 1.80 kr.
SZAPPAN KIVONAT,
mely a szappant nélkülözhetővé teszi, csomagja
10 krétt, használati utasítás a csomagon létezik.
Keményítő fénymáz, (Stärke Glanz)
finom fehérneműeknél meglepő eredményt hoz létre.
Csomagja 10 kr.
Bäuchler-féle kiváló finom
indiai cseppek fogfájás ellen.
Egy üveg ára 35 és 70 kr.

IDEI TÖLTÉSÜ
ásványvizek.
15—1 Mohai ÁGNES forrás.
Borszék. — Budai Deák, Ferencz József, Hunyadi és Rákóczy-forrás. — Carlshad. — Mühlbrunni. Gishubli. — Marienbadi + Brunnen. — Krondorfi. Parádi. — Rohitsi. — Szulini. — Szalvator. — Selter. — Szalyay.

BOROK.
Kitűnő peccsenye borok. Pezsgők ugy Pécsi, Neszmélyi, Magyarádi, Asztali, utóbbiak 1 literes üvegekben.
Kaphatók: HEINDLHOFFER BORBOT
fűszerkereskedésében **Zomborban.**

MAGYAR-FRANCZIA
BIZTOSITÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.
Részvénytőke 8 millió forint aranyban.
(Alapítástól 1879-ben.)
Kimutatás 1882. évi december 31-én.

Biztosítási részvénytőke aranyban	fr. 8,000,000.—
Az új tartások	fr. 730,408.—
Használatos és szerezési-tartalékok	fr. 180,115.80
Arányos-költségek tartalékai	fr. 77,891.20
Ezen tartások díjtartalékai	fr. 1,008,213.50
Előfizetés díjtartalékai	fr. 247,146.40
Biztosítási-tőke	fr. 10,643,765.90

Értékpapirokban elhelyezve:

fr. 288,000 kassa-deréregi vasút részlete	fr. 278,017.00
fr. 135,400 magyar-nyugati	fr. 130,000.00
fr. 190,250	fr. 190,000.00
fr. 112,000 Alföld-Szemé	fr. 108,000.00
fr. 179,000 Magyar galéria	fr. 174,000.00
fr. 17,400	fr. 17,000.00
fr. 23,000 osztr.-magyar bank részlete	fr. 22,000.00
fr. 80,000 osztr. papir részlete	fr. 78,000.00
fr. 45,000 6% magyar aranyrészlet	fr. 43,500.00
fr. 120,000 4%	fr. 115,000.00
fr. 21,800 5% földhitelet, budogi	fr. 21,000.00
fr. 10,000 5%	fr. 9,500.00
fr. 10,000 6% Pest városi kölcsön	fr. 9,500.00
fr. 10,000 5%	fr. 9,500.00
fr. 60,000 Pesti község bank részlete	fr. 58,000.00
fr. 5,000 4% osztrák papír részlet	fr. 4,800.00
fr. 90 4% osztrák papír részlet	fr. 85.00
A fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok és osztalék	fr. 1,386,562.—
	fr. 12,030,327.90

Értékpapírokra adott kölcsönök:

Hazai pénzügyminiszter által elhelyezett tőkék	fr. 62,000.00
Változólagos	fr. 701,794.30
A városi és kassai Budapest és Bécsben	fr. 101,000.00
Biztosítási-tőke s képviselettel külföldi követelések	fr. 1,982,041.50
Közpénz-tőke s képviselettel	fr. 4,810,312.20
	fr. 2,936,186.00

Közpénz-tőke: 1882-ik évben

6200000 kassa-deréregi vasút részlete	fr. 1,294,729.87	1882-ik évben	fr. 1,294,729.87
6200000 kassa-deréregi vasút részlete	fr. 392,120.73	1882-ik évben	fr. 392,120.73
6200000 kassa-deréregi vasút részlete	fr. 645,537.01	1882-ik évben	fr. 645,537.01

Készlet: 1882-ik évben

1882-ik évben	fr. 600,000.00	1882-ik évben	fr. 2,227,247.62
szállított biztosított után	fr. 185,736.70	1882-ik évben	fr. 1,577,198.50
jeleltőlmentes után	fr. 600,000.00	1882-ik évben	fr. 573,201.45

Figyelem! Levő kártyák tartalékba helyezéséről
A városi kassza részlete az értékpapírok s listák utáni kamata
Az értékpapírok 4% díj
Az értékpapírok után fizetett kamatok összegéről
Figyelem! Levő kártyák tartalékba helyezéséről
Az 1882-ik évi évszám
Munkánk az **osztás alapítását és szervezését** költéségre töltésére
fordított az 5 millió aranyból
Készlettel.